

Št. 17/2021

Datum: 25.01.2021

PREDLOG DODATNIH DOLOČIL

ZAKONA O INTERVENTNIH UKREPIH ZA POMOČ PRI OMILITVI POSLEDIC DRUGEGA VALA EPIDEMIJE COVID-19 PKP8

Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covid-19 (PKP7) je ponovno med svoja določila vključil enkratni solidarnostni dodatek za upokoјence (92. člen) in druge osebe z nizkimi dohodki. Gre za ukrep, ki zagotovo pripomore k blaženju negativnih posledic epidemije in v Zvezi delovnih invalidov Slovenije sicer močno podpiramo predlagane ukrepe, vendar menimo, da so nekatere ranljive skupine ostale prezrte in pozivamo, da se krog upravičencev do solidarnostnega dodatka razširi.

PKP7 v 4. odstavku 92. člena določa, da so do enkratnega solidarnostnega dodatka upravičeni tudi prejemniki nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so brezposelne osebe in imajo stalno prebivališče v RS. Višina solidarnostnega dodatka so bo določila in izplačala glede na višino nadomestila, ki ga prejema upravičenec, kar se nam zdi smiselna in pravilna rešitev.

Vendar menimo da pri tem ukrepu ne gre prezreti niti zaposlenih upravičencev do nadomestil iz invalidskega zavarovanja, torej zaposlenih delovnih invalidov. Zato primarno predlagamo, da se v dopolnitvi zakona oziroma v besedilo PKP8 vključi določilo, s katerim se prizna enkratni solidarnostni dodatek za vse prejemnike nadomestil iz invalidskega zavarovanja, tako brezposelne kot tudi tiste ki so vključeni v zavarovanje bodisi na podlagi delovnega razmerja bodisi na podlagi samozaposlitve, pri čemer bi bili brezposelni prejemniki nadomestil upravičeni do dodatka glede na višino izplačanega nadomestila, skladno z zakonskim kriterijem, zaposleni in samozaposleni prejemniki nadomestil pa bi bili upravičeni vsaj do najnižjega zneska dodatka.

V primeru, da vključitev vseh prejemnikov nadomestil iz invalidskega zavarovanja v krog upravičencev do solidarnostnega dodatka ne bo mogoča, pa menimo, da se nikakor ne sme prezreti tistih delovnih invalidov, prejemnikov nadomestila, ki so zaradi epidemije napoteni na čakanje na delo doma, še posebej tiste delovne invalide, ki zaradi invalidnosti delajo krajši delovni čas od polnega. Namreč, delovni invalid, ki dela krajši delovni čas od polnega, prejema plačo sorazmerno delovnemu času za katerega je zaposlen, iz naslova invalidnosti pa prejema delno nadomestilo oz. delno invalidsko pokojnino. Vendar ti delavci najpogosteje na mesečni ravni tudi v normalnih razmerah ne prejema niti minimalnega osebnega dohodka, saj seštevek plače za krajši delovni čas in nadomestila iz invalidskega zavarovanja (ki predstavlja le del njihove invalidske pokojnine) največkrat ne dosega višino minimalne plače. Situacija pa se zaradi epidemije še dodatno poslabšuje, saj so delavci, ki so napoteni na čakanje na delo doma, še bolj ogroženi, ker je njihov dohodek iz dela še nižji kot sicer. Delavec napoten na čakanje na delo doma prejema le 80% plače. Glede na to da so delovni invalidi praviloma po nastanku invalidnosti premeščeni na slabše plačana dela in so že v osnovi slabše plačani, pa jim napotitev na čakanje na delo predstavlja le še dodatni finančni udarec, kar je najbolj izrazito ravno pri delavcih ki dejalo krajši delovni čas od polnega zaradi kombinacije dohodkov, ki jih prejema.

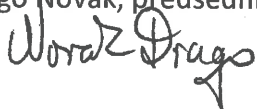
Zato menimo, da je nujno potrebno, da se pravica do solidarnostnega dodatka prizna vsem zaposlenim delovnim invalidom, ki so zaradi epidemije napoteni na čakanje na delo doma. Tako tistim, ki so zmožni za delo v polnem delovnem času, predvsem pa tistim, ki so zaradi invalidnosti zmožni delati le krajši delovni čas od polnega in zato prejemajo plačo sorazmerno delovnemu času za katerega so zaposleni, saj so nadomestila plače za te delavce bistveno slabša in resno posegajo v socialni položaj teh delavcev.

PKP7 je poskrbel za delovne invalide, ki delajo s krajšim delovnim časom in so v mesecu decembru 2020 dejansko opravljali delo, saj se jim krizni dodatek izplača v celoti, ne glede na delo s krajšim delovnim časom, kar je vsekakor pravilno. Vendar je potrebno poskrbeti tudi za delovne invalide, ki zaradi epidemije ne delajo ali ne morejo opravljati dejavnosti oz. jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu, saj so ti finančno še bistveno bolj ogroženi in zagotovo spadajo v ranljivo skupino prebivalstva.

Prav tako pa menimo, da je potrebno v določila PKP8 kot prejemnike solidarnostnega dodatka vključiti tudi samozaposlene delovne invalide, ki zaradi epidemije ne morejo opravljati dejavnosti oz. jo opravljajo v bistveno zmanjšanem obsegu. Res je, da so samozaposleni upravičeni do mesečnega temeljnega dohodka, vendar so samozaposleni invalidi, sploh tisti, ki dejavnost opravljajo s krajšim delovnim časom od polnega, upravičeni le do sorazmernega dela temeljnega dohodka, za razliko do polnega delovnega časa pa prejmejo delno invalidsko pokojnino oziroma delno nadomestilo, kar ji postavlja v finančno slabši položaj, kar je direktna posledica epidemije. Če se je zakonodajalec odločil, da bo s solidarnostnim dodatkom pomagal upokojujencem, katerim se zaradi epidemije dohodki dejansko sploh niso spremenili, ne vidimo utemeljenega razloga, da se med prejemnike solidarnostnega dodatka ne bi vključilo zaposlene in samozaposlene invalide, katerim pa je epidemije in z njo povezani ukrepi bistveno zmanjšala prihodke.

Prav tako je med prejemnike solidarnostnega dodatka potrebno vključiti invalide, ki so status invalida pridobili na drugi podlagi in sicer invalide s statusom po Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov ter invalide s statusom po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in Zakonu o socialnem vključevanju invalidov. PKP7 namreč omogoča pridobitev solidarnostnega dodatka za izboljšanje socialnega položaja oseb, ki imajo nizke dohodke (96. člen), zato ni nobenega razumnega razloga, da se iz te pravice izključi zgoraj omenjene invalide, ki so bodisi najtežji invalidi bodisi imajo status po ZZRZI in že v osnovi niso upravičeni do nikakršnih nadomestil iz naslova invalidnosti.

Drago Novak, predsednik ZDIS

Poslano po elektronski pošti:

- Janez Janša, predsednik Vlade
- Janez Cigler Kralj, minister MDDSZ
- mag. Cveto Uršič, državni sekretar MDDSZ
- Igor Zorčič, predsednik DZ RS
- Alojz Kovšca, predsednik DZ RS
- vodje poslanskih skupin DZ RS
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije